

تشکیل یک سازمان یا وزارتخانه بازرگانی برای مدیریت تجارت در شرایط جنگی

می‌شود. مهم‌ترین نکته‌ای که وجود دارد این است که در شرایط بحرانی باید در حوزه تجارت خارجی و اقتصاد داخلی برنامه‌ریزی مجدد و دقیق‌تر صورت گیرد. رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و چین تصریح کرد: آنچه به نظر می‌رسد ضروری باشد این است که در زمان جنگ باید ورود و خروج کالا؛ به عبارتی صادرات و واردات کالا در کنار تنظیم بازار و ایجاد تعادل در بازار به نسبت آنچه باید تامین شود، چه در حوزه تولید و چه در حوزه واردات سمت و سویی عدالت‌گرایانه داشته باشد و بسیاری از مسائل اقتصادی باید تحت برنامه ریزی شرایط جنگی باشد.

پیشنهاد تشکیل یک سازمان بازرگانی در پایان خاطرنشان کرد: پیشنهاد می‌شود یکی از ضروریاتی که باید دولتمردان به فوریت به آن توجه کنند تشکیل یک سازمان و یا حتی وزارتخانه، است که ذیل نام بازرگانی و یک نهاد بازرگانی مستقل باشد؛ به عبارتی اگر لازم است وزارت بازرگانی تشکیل شود، باید حتما در جهت تشکیل یک سازمان بازرگانی حرکت کنیم تا در شرایط بحرانی امور تجارت داخلی و خارجی با کم‌ترین چالش و تنگنا رویرو بوده و هماهنگی‌های تجاری و اقتصادی در این شرایط تسهیل شود.

به گفته رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و چین باید یک سازمان یا وزارتخانه بازرگانی تشکیل شود تا در شرایط بحرانی و جنگی، کمترین خللی در امر تجارت و تامین کالاها رخ دهد. مجیدرضا حریری - رئیس اتاق مشترک بازرگانی ایران و چین - با اشاره به وقایع اخیر جنگ ۱۲ روزه و تاثیر آن بر اقتصاد و لزوم اتخاذ تصمیمات مهم برای کاهش آسیب پذیری بازار در شرایط بحرانی گفت: یک واقعیت کلی درباره تحولات اخیر این است که ما در گذشته نیز اقتصاد در شرایط جنگ را تجربه کرده و به اصطلاحی به آن آگاه هستیم. ما هشت سال جنگ تحمیلی را تجربه کردیم و در آن هشت سال کشور و اقتصاد را اداره کردیم.

وی با تاکید بر اهمیت برنامه‌ریزی اقتصادی مربوط به شرایط بحرانی در وضعیت جنگی اظهار کرد: بی شک در شرایط بحرانی و جنگی، برخی برنامه‌های عادی متوقف

باید تلاش کنیم بازاری متعادل، نقدشونده و قابل اعتماد داشته باشیم

بودن بازار، بسیار دشوار بود. وی افزود: نگرانی اصلی ما حفظ نقدشوندگی بازار و جلوگیری از افت شدید ارزش دارایی‌ها بود ولی در نهایت، با توجه به شرایط اضطراری، تصمیم به تعطیلی بازار گرفته شد.

مسیر تصمیم‌گیری برای گشایش بازار سهام

رئیس سازمان بورس با بیان نحوه تصمیم‌گیری درباره گشایش دوباره بازار سهام، گفت: روز سه‌شنبه، نامه‌ای خطاب به وزیر اقتصاد شامل الزامات و ملاحظات در قالب سه سناریو ارسال شد. سناریوی اول، این بود که بازار با شرایط قبل از بسته شدن، البته با الزاماتی چون حمایت از بازار، عرضه نکردن سهام حقوقی‌ها در بازار، دریافت خط اعتباری صندوق‌های تثبیت و توسعه و... بازگشایی شود. سناریوی دوم این بود که در هفته اول، صندوق‌های طلا و در هفته بعد سهام معامله شود. سناریوی سوم این بود که اگر دو سناریو اول و دوم محقق نشد، بازار هم‌چنان بسته بماند. صیدی با بیان این‌که رونوشت این نامه به اعضای شورای عالی بورس نیز ارسال شد، گفت: در نهایت همگی از سناریوی اول حمایت کردند. اگرچه شاخص‌های مدنظر برای تشخیص اضطرار هنوز به‌طور کامل محقق نشده‌اند و آتش‌بس رسمی نیز اعلام نشده، اما برخی نشانه‌ها از جمله بازگشت بانک‌ها به روال عادی، ازسرگیری پروازها در شرق کشور و لغو دورکاری‌ها حاکی از کاهش نسبی بحران است؛ بر همین اساس، تصمیم گرفته شد بازار از امروز بازگشایی شود.

ایرنا- رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار با اشاره به شرایط اخیر بازار سرمایه، بر لزوم حفظ نقدشوندگی، تقویت اعتماد سرمایه‌گذاران و مدیریت دقیق در شرایط بحرانی تأکید کرد و گفت: اگر سهام‌داران احساس کنند که مدیران بازار به‌درستی عمل می‌کنند، از بازار حمایت خواهند کرد.

حجت‌اله صیدی - رئیس سازمان بورس و اوراق بهادار - امروز صبح در جلسه‌ای که با حضور ناشران بزرگ بازار سرمایه و اعضای هیات مدیره سازمان بورس و اوراق بهادار و مدیران عامل بورس و فرابورس در بورس تهران، برگزار شد، ضمن تسلیت ایام محرم و گرامیداشت یاد شهدا، اعم از فرماندهان، سرداران، دانشمندان، مردم بی‌گناه و هم‌کاران بازار سرمایه، افزود: ان‌شاءالله شهدای ما با حضرت سیدالشهدا (ع) محشور شوند و ما نیز بتوانیم راه آنان را ادامه دهیم. مسیر تصمیم‌گیری برای بسته شدن بازار

صیدی با اشاره به شرایطی که به تعطیلی چندروزه بازار سهام منجر شد، گفت: در بازار سرمایه ساختارهایی برای شرایط اضطراری تعریف شده است، اما تصمیم‌گیری برای باز یا بسته

ادامه صفحه ۱

فرماندار خاش نیز در این جلسه گفت: ایجاد فضاهای آموزشی استاندارد و ارتقای کیفیت آموزشی نیازمند همکاری همه دستگاه‌های اجرایی، خیران، معتمدان و علماست. فرشاد گرگیج با اشاره به مشکلات موجود در زیرساخت‌های آموزشی شهرستان خاش، اضافه کرد: رفع کمبودهای آموزشی و تجهیز مدارس

ایرنا- رئیس کمیسیون اقتصادی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: دولت در سه بخش زیرساختهای سایبری، گمرک و حمل و نقل و تفویض اختیارات و در بخش خصوصی افزایش اختیارات و مسؤولیت‌های اتحادیه صنفی باید تجربه جنگ ۱۲ روزه را به خدمت بگیرد. محمدرضا پورابراهیمی در گفت‌وگوی تلویزیونی بر لزوم به اجرا درآوردن تمهیدات فوری از

ایسنا- رئیس سازمان اداری و استخدامی طی یادداشتی عنوان کرد: مردم در این جنگ ۱۲ روزه سنگ تمام گذاشته و تمام‌قد پشت وکلا، کارگزاران و خدمتگزاران خود ایستادند و پیروز واقعی جنگ، ملت بزرگ ایران است. علاءالدین رفیع‌زاده - معاون رئیس‌جمهور - در یادداشتی نوشت: «می‌خواهم در این یادداشت در مورد یکی از ضرورت‌های پساانگ ۱۲ روزه در حوزه بروکراسی اداری صحبت کنم. جنگی که با برخی توهمات رژیم جعلی اسرائیل با پشتیبانی تمام و کمال سیاستمداران آمریکا شروع شد، اما با غیرت مثال‌زدنی تمام اقشار

ایسنا- وزیر امور اقتصادی و دارایی در بازدید از گمرک استان تهران، ضمن اعلام ترخیص یک میلیون تن کالای اساسی تنها ظرف ۱۲ روز تجاوز رژیم صهیونیستی به کشور، درباره آسیب‌های واردآمده به مردم در طول این حملات گفت: دولت برای جبران خسارت مردم، تمهیدات جدی در نظر گرفته که جزئیات آن به‌زودی اعلام می‌شود. سید علی مدنی‌زاده اظهار کرد: با زحمات

باید به اولویت کاری شورای آموزش و پرورش تبدیل شود. حجت‌الاسلام غلامرضا دهقان امام جمعه خاش و مولوی عبدالستار حسین‌زهی امام جمعه اهل سنت این شهرستان نیز در این نشست با اشاره به اهمیت علم‌آموزی در آیات و روایات اسلامی، خواستار توجه بیشتر به توسعه و تقویت زیرساخت‌های آموزشی و پرورشی شدند. به گزارش ایرنا، در این نشست مباحث مختلفی در راستای اجرای هرچه بهتر پروژه مهر و ارتقاء نظام تعلیم و تربیت شهرستان خاش مطرح و بررسی شد که از مهم‌ترین آن‌ها می‌توان به ثبت‌نام به‌موقع دانش‌آموزان به‌ویژه نوآموزان، شناسایی و جذب بازماندگان از تحصیل، توسعه فعالیت‌های فرهنگی و قرآنی در مدارس، اجرای طرح‌های روستا مرکزی به‌منظور تجمیع خدمات آموزشی در مناطق روستایی، ایجاد مجتمع‌های شبانه‌روزی در مراکز

سوی دولت و مجمع تشخیص مصلحت نظام برای برگشت آرامش به کشور تاکید کرد و گفت: در جنگ ۱۲ روزه به اندازه ۱۲ سال برای جمهوری اسلامی تجربه اقتصادی ایجاد شد. وی ادامه داد: بررسی کالبد شکافانه شرایطی که بر کشور در این ۱۲ روز گذشت کمک می‌کند که تا راهبردهای اقتصادی کشور در آینده بهتر از گذشته تنظیم شود تا اگر جنگی مشابه جنگ ۱۲ روزه بر کشور تحمیل شد، باید مدیریت اقتصادی کشور به گونه‌ای باشد و بین دستگاه‌های مختلف تقسیم کار کرده باشد که بتواند با استفاده از ظرفیت‌های دولتی و خصوصی کشور را در وضعیت جنگی اداره کند. رئیس کمیسیون اقتصادی دبیرخانه مجمع تشخیص مصلحت نظام گفت: در بخش دولتی توقع این است که بستر فضای فعالیت‌های اقتصادی و کسب و کار کشور به شرایط قبل از جنگ ۱۲ روزه سوق داده شود. باید تأکید کنم که در این جنگ علاوه بر آنکه فعالیت بخش‌های تولید و خدمات کشور متوقف نشد،

پیروز واقعی جنگ، ملت بزرگ ایران است

مردم ایران، عزت‌مندانه متوقف شد. واقعیت این است که پیروز واقعی این جنگ، ملت بزرگ ایران است که به تعبیر مقام معظم رهبری، «یکپارچه، یک‌صدا، شانه به شانه، در کنار هم، بدون هیچ‌گونه تفاوتی در خواسته‌ها و در مقاصد که ابراز می‌کنند، ایستادند، شعار دادند، حرف زدند و از رفتار نیروهای مسلح حمایت کردند» و نتیجه کار این شد که رژیم جعلی اسرائیل از توهمات بیرون آمده و واقعیت را با چشم خود دید.

بر اساس تئوری‌های علمی در حوزه مدیریت دولتی نوین، نظیر تئوری اویل-وکیل (Principal-Agent Theory)، مردم به عنوان اویل و صاحبان اصلی، در این جنگ ۱۲ روزه سنگ تمام گذاشته و تمام‌قد پشت وکلا، کارگزاران و خدمتگزاران خود ایستادند. این حمایت و پشتیبانی تمام‌قد، مسئولیت کارگزاران را بیش از پیش سنگین‌تر کرده و انتظارات بقوی را ایجاد کرده است. دولت چهاردهم نیز این موضوع را کاملاً درک کرده است، به طوری که رئیس‌جمهوری پزشکیان در جلسه اخیر دولت تأکید کردند که «همدلی ایجاد شده در میان مردم و مسئولان در جریان جنگ ۱۲

شبانه‌روزی همکاران در گمرک جمهوری اسلامی طی ۱۲ روز گذشته، حدود یک میلیون تن کالا اساسی، ترخیص شد که رشد ۸۷ درصدی نسبت به ۱۲ روز مشابه در ایام قبل از جنگ داشته است. وی آمار ترخیص مجموع کالاهای اساسی و غیراساسی در ۱۲ روز جنگ را یک میلیون و ۳۰۰ هزار تن اعلام کرد که نسبت به مدت مشابه قبل از جنگ، ۴۴ درصد رشد داشته است. مدنی‌زاد تعلیق موقت ضمانت‌نامه‌های بانکی را یکی دیگر از اقدامات مؤثر وزارت اقتصاد در سرعت‌بخشیدن به عملیات گمرکی عنوان کرد. وزیر اقتصاد همچنین شبانه‌روزی کردن گمرکات را یکی از اقدامات بسیار مؤثر در این ارتباط دانست و گفت: این کار با هماهنگی بین گمرک و شبکه بانکی و سایر نهادهای مجوزدهنده، رقم خورده است.

به گفته مدنی‌زاده، «انتقال کالا به گمرکات اختصاصی و گمرکات واحدهای تولیدی»، اتفاق مهم دیگری بود که در راستای تفویض اختیار صورت‌گرفته توسط دولت، رخ داد و باعث شد

۷۳ طرح مدرسه‌سازی در شهرستان خاش در حال اجراست

بخش‌ها، دهستان‌ها و نقاط متمرکز روستایی و عشایری اشاره کرد. توجه به ایمنی مدارس و تجهیز کلاس‌های درس، ساماندهی نیروی انسانی و اجرای برنامه‌های توانمندسازی معلمان، تحلیل نتایج کنکور و ارزیابی نقاط ضعف و قوت دانش‌آموزان، تلاش برای جذب خیران مدرسه‌ساز و توسعه زیرساخت‌های آموزشی، اجرای طرح‌های پیشگیرانه در حوزه آسیب‌های اجتماعی و آسیب‌شناسیعضلات موجود، تامین نیروی انسانی و امکانات خودرویی و ایجاد ساختمان‌های اداری در حوزه‌های آموزش و پرورش خاش، ایرندگان و پشتکوه از دیگر مباحث مطرح شده در این نشست بود. شهرستان مرزی خاش در ۱۸۵ کیلومتری جنوب زاهدان مرکز سیستان و بلوچستان واقع شده است.

پیام‌های اقتصادی جنگ ۱۲ روزه به مقامات سیاسی و اقتصادی کشور

بلکه انگیزه برای کار و فعالیت، بیشتر هم فراهم شد. با این حال یکی از مهمترین مشکلاتی که در این مدت به وجود آمد و باید برایش تدبیر کرد، بسترهای اقتصادی است که به اینترنت و فضای مجازی متکی است کما اینکه برای دو بانک مشکل به وجود آمد. بانک مرکزی باید از این تجربه استفاده کرده و امنیت سایبری را که تاثیر شدیدی بر فضای کسب و کار کشور دارد، برقرار کند. وی همچنین هدف قرار گرفتن استدیو شبکه خبر و قطع نشدن برنامه‌های این شبکه تلویزیونی را مورد اشاره قرار داد و گفت: همانطور که مردم دیدند به محض حمله موشکی رژیم صهیونیستی به ساختمان شیشه‌ای شبکه خبر و از بین رفتن زیرساخت‌های مستقر در این ساختمان، اما هیچ وقفه‌ای در پخش برنامه‌های خبری این شبکه به وجود نیامد؛ چرا که برنامه جایگزین وجود داشت. باید چیزی شبیه به این در نظام اقتصادی و شبکه بانکی و سایبری کشور پیاده شود.

روزه، یک فرصت برای تغییر در نگاه مدیریت و رفتار مسئولان است؛ لذا ضرورت دارد تمام دستگاه‌های اجرایی و کارگزاران نظام، به این مهم توجه خاصی داشته و اقدام اجرایی ویژه‌ای را برنامه‌ریزی و اجرا کنند. در همین ارتباط، اصلاح نظام اداری و بروکراسی پیچیده حاکم در برخی حوزه‌های اداری یکی از خواسته‌های اصلی خدمت‌گیرندگان از دستگاه‌های اجرایی است که در حوزه مأموریت‌های سازمان اداری و استخدامی کشور قرار دارد که اهمیت آن بیش از پیش درک شده و برنامه اجرایی مناسبی برای آن در نظر گرفته شده است. بروکراسی سطح خیابان که در یادداشت قبلی (چاپ شده در تاریخ ۲۲ اردیبهشت روزنامه ایران) مورد بحث قرار گرفت، از جمله اصلاحاتی است که در دستور کار قرار دارد و از این جهت دارای اهمیت ویژه است که مستقیماً ارتقای رضایت‌مندی و اعتماد مردم را هدف‌گزاره کرده و به دنبال این است که از طریق ارائه خدمات باکیفیت و همراه با تکریم به مردم و مراجعه کنندگان به دستگاه‌های اجرایی موجبات رضایت‌مندی آن‌ها در مراجعه به ادارات را فراهم کند.

ترخیص یک میلیون تن کالای اساسی ظرف ۱۲ روز جنگ تحمیلی؛ جزئیات جبران خسارت به مردم به زودی اعلام می‌شود

کالاها با سرعت بیشتری از گمرکات تخلیه شوند. وی گفت: ما برنامه‌های جدی را با همکاران خود در گمرک جمهوری اسلامی داریم که بتواند تهدید به وجود آمده را به فرصت تبدیل کرده و ان‌شاءالله حرکت بزرگی در مجموعه گمرک کشور، رقم بخورد و علاوه بر ترخیص سریع‌تر کالاها، رفاه خوبی را برای تاجار و تولیدکنندگان کشور ایجاد کند. مدنی‌زاده در ادامه، ابراز امیدواری کرد، با انجام اصلاحات لازم برای اتصال سامانه گمرک به سامانه جامع تجارت، بخش بزرگی از مشکلات تاجار برطرف شود. وی در پاسخ به سؤالی بیان کرد: در طول جساتی که طی ۱۲ روز جنگ به طور مستمر برگزار می‌شد، من همیشه تأکید کردم، موارد و رویه‌هایی که در حال اصلاح است، در آینده نیز برقرار خواهد بود.

وزیر اقتصاد در پاسخ به سؤال دیگری اظهار کرد: اولویت اول وزارت اقتصاد، بحث هوشمندسازی نظام بانکی، بیمه‌ای، مالیاتی و گمرکی و اتصال آنها به یکدیگر است.

بلوچی

یلیں داد!

سلامت بات ٹے	سید ہاشمی ء سرء کتابے ء نویسگ ء
تئی دیم داتگیں بزاں ” استین“منء سر بوت۔	دمانگ ات، منء گوشنگ ات ٹے کہ گوادر ء منء چندیں انچیں مردمانی
تئی منتاں گراں کہ پمن چوشیں زحمت	نام ء ڈس ء نشان ء بدٹے کہ سید اش
ات کشتگ۔ ” استین“ ء وانگ من	نزیک ء دیستگ (و تئی گونڈیں آزمانک
همیش انت بنگیچ کنگ و دان نیمء	منء سر بوت انت۔ بیگ و اے لوٹ
گیش ونتگ ۔ چوناها واجکارء گیشتریں	اتگ کہ من هما دمانء ترا ” منتواری“ ء
شاعری ” فارسی آمیز ” و مُلائی وعظ و	کاگد نبشته کتیں بلے جاورانی ناگیگی ء
پنت انت۔بلکیں اگاں اے بگوشاں کہ	منء چہ مادنیں راہ ء گسر کرتگ ات۔
گیشتَرین شاعری ” تک بندی ”انت هم	بندرا چوش ات کہ منی برازتکے گوں
رد نہ بیت۔بلے‌اشی ء تھا یک نوکیں	وتی جن و چکاں ادا منی مهمان بوتگ
چیزے کہ من دیستگ آ“ بچوگوئی	و ایشانی مہمانداری ء منء چہ وانگ و
” انت کہ سید ء پہ اے صنف ء ”	نیشٹ ء کاراں دیر داشتگ ۔ زی پدا واثر
تکست“ ء لیز آورتگ۔	اش کنگ مرچی سارتیں گِٹنے کش اشک و
من گمان نکناں کہ چدو پیسر بلوچی	گوں تو تران کنگء نشنگاں۔
ء تھا ” بچوگوئی“ نیست۔ بلے ” بچو	داد! اولسرا و من تئی مَنٹ ء گراں کہ تو
گوئی“ ءہما زبان کہ اے واجکار ء	پہ منی دزکمیء جنجال کش اشک و
کارمرز کنگ، مردماں اردوء سوداء بچویہ	پمن براهندگانی نام و نشان دیم داتگ
شاعریء ترانگاں پرینیت۔	انت ۔ انگت تئی منتاں گراں کہ تو منء
یک تکستی یا بچویہ شعرے“ لعل	اے لائق زاننگ کہ وتی گونڈیں آزمانک
بخشء پُسو“ء عنوان ء ” استین ” ء تھا	پمنی چارو بیچار ءدیم داتگ انت۔ من
است انت۔ من چتو همه جست ء گرگ	چہ تئی چوشیں کاراں سک وشاں کہ
لوٹاں کہ اے لعل بخش کے انت ء	تو ماں بلوچی ادب ء پڑء نوکیں نوکیں
اشی ء کجام شعرء پَسوء واجہ ابابگر	تجربہ و تهمیات ء مادنیں راهاں رهاگ
کلمتی ء اے شعر پر بستگ؟ ۔ منء	ٹے۔ چوناها من تئی گونڈیں آزمانک پہ
امیت انت کہ تو همه گپاں شوهاز کن	گلہ ے ونتگ و دلچماں کہ اے جوانیں
ٹےو پہ من دئے۔	کارے بلے وتی دزگئی ءسببء پہ چاپک

دادجان ! پنجگورء من باز روچاں	ء ہج جاگے دیم نہ داتگ انت۔ بلے
نشتاں۔بلے‌ہما دیوان کہ من گوں تو	نوں منی هیال انت کہ ایشاں ”لیزانک“
کنگ لوٹ ات نہ بوت ، یکے و همه	دیم بدیاں تئی باریں هیال چی انت؟
چکاس و امتحان ء دزگئی و دومی	۔ ”لیزانک“ دو سے سبباں منء دوست
پنجگورء مردمانی مزاج و میل کہ کسے	بیت یکے ایش کہ آ چو ” بلوچی ” ء وڑء
پہ اکیڑمک و ادبی دیوان و مجلساں	سنگتی و ”لابی“ نہ چار انت کہ اے پہ
گراں و سنجیدہ نہ انت۔ یک فکری	بلوچی زبان ء لیزانک ء بیرگیں تاوان
انتشار ے کہ ہر یکےء گُٹ ء کپتک و	انت۔ دومی ایش کہ ایشانی چاپکاری ء
گیشتر بڑن ء گپ ایش انت کہ کسان و	تھا صحافتی ہنر و رپک و جوانی است
کسان مٹے‌سنیئرو کوھنیں سنگتاں هم	کہ مردمء پہ وانگء لاچار کنت اگاں
چہ کتاب و بحثء دشتی و نفرت انت۔	وانگ ء مکن انت ہم یک برے دل
بگند باریں مٹے آکبت چون بیت۔	گوشیت کہ بچارے۔ سیمی ایش کہ

دگہ تئی سرء ہیر۔ ادء شالء پمنء اگاں	اے نثرو ” رم“ ء گیش حثییت و ارزش
کارے بیت گڑا دپء مہ دوسرے	کارے بیت گڑا دپء مہ دوسرے
وھد پہ تئی کارگشادی	وھد پہ تئی کارگشادی
دوستہیں سنگتاں، خاص واجہ یعقوب	گیش بلوچی نثرپہ جوانی ء دیما روگ ء
ناشادء دیر انت من نے تہک انت	تہک انت من نے تہک انت

متہ دلے تہ دردارے،	حسن آبادی، غنیمت کلچری انجمن
تئی صبا دشتیاری	و تئی وتی جندء تھا من جوانیں نثار و
گون من اے کہت	گون من اے کہت

دشال ۱۳۹۴/۱۳۹۴	۱۳۹۴/۱۳۹۴
دور پیدائش انت بہارے	۱۳۹۴/۱۳۹۴
واجہ صبا دشتیاری ء غمدی گوں من باز	شاعرانی و کوھنیں شاعرانی؟ دراہ ” اکڑ
ایو کیو در کہ تورا ہمبولین دیو تان دنت منی	انت ۔ منی دشت کنت انت
برگن آئی ء وت منی کہ چیزے ونتگ	ہساب ء تلکس و ترپلیں ” تک بھئی“
گون وت سہتے مدارے،	چندر تھنایی انت
ات، سر ء سوچ کنگ ات ٹے۔ توسپ	آپ۔من و همه زاناں کہ منے بلوچی
ء ایراد ء بچے گیایانوں کہ پیش ء	کون کیوں ہاشم۔ جمہا وھدی

مردمانی بارمء گپ ٹے ہم جنگ ات۔	شروع بیت کہ شہزانتیں سید ہاشمی ء
توہیکے تہ سر مجارے،	چندر تھنایی انت
اے کاگد یک روچے کیت یکجاہ چاپ	” تفہیم“ و ”سرپد بوگ“ ء تحریکے سرا
ء شنگ کٹالے۔ تیرنالی تہ میش ہر تے تیران کنت	کون کیوں ہاشم۔ جمہا وھدی

دگہ غمدی ء شنگ کناں ۔اے ہرگ انی	حق وزلفت بلوچی زبانء بلوچی شاعری
گلاوارے یہ گذارے	چندر تھنایی انت
شنگ کنگ نہ بنت کہ بازئیں دلگران	و خاص کن غزلء مادنیں راہےء کسے
کازی ء یشانک داتگ انت	چم گوں ہمدلہ کدورتان

ماہء پُیشانی گُبارے،	چندر تھنایی انت
من ہمدلہ	اد(روان انت)
رنگء تئی زُلیانی کلیدء	دکپتنگان

مدام مہرو افسانیاتء داداں بکشات ٹے!	چو کیے نہ سپاہ مارے،
دیر انت کہ تئی	خانی لسٹ ۔(سبا

اسحاق رحیم

(اولی بہر)

دود ء ربیدگ یک راجے ء پِچار ءِ مسترین	
وسیلگ زانگ بیت۔ ماں جُلگہ ئیں جہان	
ء زمین ء دلہند ء آبادیں ہمک راج ءِ وتی	
جتائیں دود ءِ ربیدگ یا رسم ءِ رواج بنت	
کہ اے یک راجے ء چہ دومی راج ء جتا	
کن آنت۔بزاں کہ راجانی جوڈ بوگ ءِ یا کہ	
تشکیل ءِ مسترین سبب زبان ءِ دود آنت۔	
چہ یک راجے ءِ دود ءِ ربیدگاں ہما راج ءِ	
تب پہ جوانی زانگ بیت کہ اے راج کجام	
تب ءِ مزاج ءِ واھند انت۔دود ءِ ربیدگ ءِ	
اگاں ما راجانی راھبند ءِ نام بہ دئیں تہ رد	
نہ بٹیں۔	

دود ءِ ربیدگ مھلوک ءِ گیشین آنت ءِ آھاں	
یک راجے ءِ رنگ ءِ دیما کار آنت۔	

دود یا ربیدگ ہما راج راھبندِ انت کہ زانت	
کار ءِ کُؤاساں پہ راج ءِ تپاکی،یکجاھی ءِ	
جیڑھانی دیمگیری ءِ ہاترا جوڈ کرتگ انت	
پدا اے انچوش گوں راج ءِ بندوک بوتگ	
انت کہ نوں ہمک راج ءِ مسترین پچار دود	
ءِ ربیدگ آنت کسے اگاں ہمے رھبند ءِ	
وتیگ بہ کنت تہ راج ءِ تھا جاہ گپت کنت ءِ	
اگاں اے رھبنداں چہ در بٹیت آ ہما راج ءِ	
چہ ڈُن در کیت۔	

پہ درور اگاں بلوچے وتی راج رھبند بزاں	
دود ءِ ربیدگاں یلہ بہ دنت ءِ دگہ راجے ءِ	
رھبنداں وتیگ بہ کنت گڈا آ بلوچے پشت	
نہ کپ ایت ہمے پیم اگاں دری راج ءِ	
مردمے بٹیت ءِ بلوچ ءِ راج رھبند بزاں دود	
ءِ ربیدگاں گوں زبان ءِ بہ زیر ایت ءِ وتی بہ	
کنت بلوچے جوڈ بیت پدا بلوچ ہم آئی ءِ	
درآمد سرپد نہ بیت۔	

دود ءِ ربیدگ تھنا بلوچ اِنّاں بلکیں جہان	
ءِ ہمک راجانی بہر انت بلے گوں وھد ءِ	
زمانگ ءِ بدل بیگ ءِ آتکگیں دیمروئی ءِ	
پَجَگی ءِ نوں پیشی داب پشت نہ کپتگ	

انت بلے بلوچ ءِ دابیں کوھنگیں راج انگت	
ہم وتی ہستی ءِ بنیات وتی دود ءِ ربیدگاں	
سرپد بنت ءِ آھانی سرا پھر بند انت۔	
ھستیں وھد ءِ لوٹ ءِ گزرانی بدل بیگ ءِ	
پَجَی ءِ بازیں دودانی لوٹ مرچیگیں زمانگ	
ءِ لوٹاں گوں دپ نہ وارت بلے اگاں آھانی	
پائدگ ءِ سیت چارگ بہ بنت تہ مرچی ہم	
زانت کار ءِ پولکار آھاں رد کرت نہ کن	
انت۔	

دود ءِ ربیدگ زانتکاراں دوہرانی تھا بہر	
کرتگ انت کہ یکے مادی انت ءِ دومی	
غیرمادی بزاں روحانی انت کہ اشانی سرا	
یک پہ یک گوں جتائیں بنگپ ءِ مٹے گپ	
دیما روان کن انت۔	

اے سرھال ءِ من جھد کناں کہ بلوچ ءِ	
زندمان ءِ دود ءِ ربیدگانی ہمک پہنات ءِ سرا	
من جتا جتائیں سرھالاں جتا جتا بہ گیشیناں	
ءِ آھانی سرا گپ ءِ دیما بران بہ کن آن۔	
(روانِ انت)	
دود ءِ ربیدگ	
اسحاق رحیم	
دومی بہر	
مڑاہ داری :	

بلوچ یک مڑاہ ءِ مَنگَہی راجے کہ چشیں	
پُرمڑاھیں راج مرے زمانگ ءِ ماں جہان ءِ	
کم گندگ بیت۔	
مڑاہ داری بلوچ ءِ چہ ازل ءِ گوں وت گوں	
اِنت اے آئی ءِ دود ءِ مسترین بہراں یکے	
زانگ بیت۔اے راج ءِ بے لُج ءِ مڑاھی نہ پہ	
وت دوست بیت ناں دگہ بے لُج ءِ مڑاھیں	
مردم ءِ دوست دار ایت۔ اے پہ وتی لُج ءِ	
مڑاہ ءِ آبرو ءِ ہاتر ءِ وتی ہیسی سر ءِ ہم	
ببا دئیگ ءِ چَک ءِ پد نہ بیت۔	

چوش کہ بلوچی بتلے	
بلوچ پہ کپتگیں لُج ءِ	
سَد ءِ پہ سَے سَد ءِ زیرایت	
جَو ءِ پہ مہلبیں گندیم	
بلوچ ماں جہان ءِ پرے ہاتر ءِ مڑاہ داری	
ءِ چیدگ مَنگ بوتگ یا زانگ بیت کہ	
اے راج گوں وتی پُرمڑاھی ءِ لُج ءِ ننگ ءِ	
مسترین دیمپان انت۔اے راج یک شرپ دار	
ءِ باغیرتیں رنگے ءِ زند گوازینگ ءِ وتی زند ءِ	
مسترین آدرُشت سرپد بیت۔	

دود ءِ ربیدگ

بلوچ ہمک جنیں آدم ءِ زالبول ءِ چو وتی	
مات ءِ گوھار ءِ چار ایت آ تُریں وتیگ بہ	
بیت کہ درآمدیں راجے بہ بیت۔	
سُبکی ءِ تَرپَلی ءِ اے راج وتی ھبیل ءِ نیل	
ایت بے لَجی ءِ بے غیرتی گوں اشاں ھج	
پیم برداشت کنگ نہ بیت۔	
چوش کہ شائرے گوش ایت	
بے غیرت ءِ ھال مہ پُرس	
بِلے مِر ایت پہ تُن ءِ گُرس	

اے راج ءِ گور ءِ جنیں آدم ءِ زالبول ءِ عزت	
ءِ شُرپ ءِ یک مزنبں بستارے ھست کہ	
دگہ ھمساھگیں راجانی گور ءِ مارا اے کُچ	
ءِ گندگ نہ بیت۔ادا جنیں آدم ءِ زالبول ءِ	
شرپ ءِ عزت ھمے کساس ءِ باز انت کہ اگاں	
ھمساھگیں دگہ ٹگے یا دری راجے بلوچ	
ءِ ھمساھگ اِنت وھدے ھما لوگ ءِ مردم	
پہ مساپری ءِ سَپرے ءِ سر گپت تہ وتی	
چُک ءِ زالبولاں وتی ھمساھگیں بلوچ ءِ لوگ	
ءِ مڑاہ داری دود ءِ رِد ءِ میار کنت ءِ درکپ	
ایت۔	

بلوچ وتی میاریں زالبولاں وتی چُک ءِ جنین	
ءِ داب ءِ چار ایت ءِ آھانی ھیال داری ءِ وتی	
لوگ ءِ زالبولانی پیم ءِ کنت۔	

البت وھد ءِ بدل بٹیگ ءِ پَجَگی ءِ اے دود	
چہ بازیں دمگاں ھلاس اِنت بلے انگت ترا	
کوچگ ءِ کوھی دمگاں کہ ادوا بلوچ ءِ دود	
ءِ ربیدگ گوں مُھکمی ءِ موجود انت اے	
دود پہ جوانی ءِ گِندگ بیت۔	

بلوچ ءِ گور ءِ جنیں آدم ءِ ھک ءِ مُز یا آزادی	
چہ مردین ءِ ھج کم نہ انت البت جنین ءِ	
شرپ چہ مردین ءِ باز بُرز ءِ بالا تر اِنت۔	
اے راج ءِ گور ءِ مردین گوں درامدیں جنین	
ءِ پہ سنگینی نشت ءِ دیوان چو مردین ءِ	
داب ءِ کت کنت بلے سبکی ءِ ترپلی گوں	
جنیں آدم ءِ ھج ہم دوست کنگ نہ بیت۔	

پمیشکہ بلوچ گوش ایت	
چہ گِچِمَبَک ءِ کِرگزِی نیاداں	
گَھتریں دمبانی شریکداری	
بلوچ ءِ دودانی تھا مڑاھداری یک اھمیں	
ارزشتے دار ایت کسے کہ مڑاہ ءِ منگَہی	
مردمے مہ بیت بلوچ آئی ءِ بُوچَے ءِ بستار ءِ	
ہم مان نیار ایت۔	
(روانِ انت)	

Marz-e Por Gohar
persian &Balouchi daily newspaper
Licence Hodler Editorial Director
and Editor in chief DR. Bagher Kord
صاحب امتیاز، مدیر مسئول و سردبیر: دکتر باقر کرد
بلوچی ء پارسى ، اولی روتاڪ
په جهانء درستین بلوچ راج ء قوم ء شنگ ء بیت
ذمه وار: دکتر باقر کُرد

 	
مرز پر گهر زبان اِش هم بلوچنی دوارانت	
هنگ جه هَنگ وِگه سپاهنت کِه رِے روتاڪ بلوچانی توارانت	
روزنامه دو زبانه فارسی - بلوچی	

 	
آتلیه: روزنامه مرز پر گهر	
چاپ: شاخه سبز	
نشانی: زاهدان- خیابان خیام -روبروی خیام۸مجتمع تجاری خلیج فارس	
آدرس مجازی : Marze.porgohar.newspaper	
تلفن: ۰۵۴-۳۳۴۱۹۱۰۵ کد پستی: ۹۸۱۳۶۹۳۷۴۳	
آدرس ایمیل روز نامه: marzporgoharnews901@gmail.com	
سایت مرز پر گهر: http://marzporgohar.ir	
طراحی و صفحه آرایی: مهندس عارف کرد	
تحریریه: شورای نویسندگان	
مدیر داخلی و ویراستاری: دکتر حامد کرد	
همزاه: ۰۹۱۵۶۳۳۲۸۸	
Whatsapp: ۰۹۱۵۶۳۳۲۸۸	

دوشنبه، ۹ تیر ماه ۱۴۰۴ برابر با ۴ محرم ۱۴۴۶ * ۳۰ Jun ۲۰۲۵ * شماره ۲۱۷۸ * ۴ صفحه * قیمت ۱۰۰۰ تومان

وطن؛ رمز همبستگی ملی در برابر جنگ رسانه‌ای دشمن

بلوچ زاده بیان کرد: امروز نیز که نبرد، نبرد رسانه‌ای و جنگ روایت‌هاست، هنرمندان با تولید آثار و راه‌اندازی پویش‌های مختلف در مقابل دشمن ایستاده‌اند. وی با بیان اینکه دشمن پیش از این جنگ روایت‌ها را در مساله غزه آغاز کرده و امروز همین رویکرد را علیه ایران دنبال می‌کند، گفت: مفهوم «وطن» موجب اتحاد همه تفکرها، اندیشه‌هاو گروه‌ها شد و این اتفاق بی‌نظیر، دشمن را غافلگیر کرد.

مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان خاطرنشان کرد: در روزهای گذشته شاهد صحنه‌های زیبایی از این همبستگی ملی بودیم؛ به‌عنوان نمونه شهروندی زاهدانی که شاید همه دارابیش ۲ اتاق بود، در یکی از پلتفرم‌ها اعلام کرد: «من چیزی ندارم اما یک اتاق دارم که با افتخار آن را رایگان در اختیار هموطنانم قرار می‌دهم.»

عبدالسلام بلوچ‌زاده اظهار کرد: «وطن» یک مفهوم کهن و دیرینه است و همواره مردم نسبت به سرزمینی که در آن زندگی می‌کنند عرق و علاقه خاصی داشته‌اند، به‌گونه‌ای که برای حفاظت و ماندگاری آن حتی حاضرند جان خود را تقدیم کنند. وی افزود: «وطن» در متون ملی و مذهبی ما مقدس است و از آن به عنوان «مام مهن» یاد می‌شود. مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان ادامه داد: مردم ایران در طول تاریخ با توجه به قدمت و دیرینگی فرهنگی خود هیچ‌گاه جنگ‌افروز نبودند بلکه همواره در دفاع از این خاک ایستاده‌اند و هر زمان که متجاوزی به این سرزمین حمله کرد، همه اقشار کشور وظیفه خود را برای دفاع از وطن انجام داده‌اند. وی تصریح کرد: هنرمندان در همه دوران‌ها کنار مردم بوده و همواره تولیدات فرهنگی و هنری ارزشمندی برای «وطن» خلق کردند.

ایرنا - مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی سیستان و بلوچستان گفت: مفهوم «وطن» همواره موجب اتحاد و همبستگی مردم ایران بوده و امروز نیز در جنگ رسانه‌ای و روایت‌ها، هنرمندان کشور با تولید آثار هنری در خط مقدم دفاع از «وطن» قرار دارند.

۲۴۷ میلیارد تومان اعتبار برای طرح‌های عمرانی خاش تخصیص یافت

وی با اشاره به اهمیت نظارت دقیق بر روند اجرای پروژه‌ها، گفت: ضروری است مدیران مربوطه با رعایت کیفیت اجرای طرح‌ها در جذب و مصرف بهینه اعتبارات تخصیص یافته نیز نهایت تلاش خود را به‌کار گیرند. فرماندار خاش افزود: شفاف‌سازی روند هزینه‌کرد اعتبارات، تسریع در فرایند مناقصات، توجه به محرومیت‌زدایی و پاسخگویی به مطالبات مردم از دیگر مواردی است که باید در دستور کار مدیران شهرستان قرار گیرد. گریگج خاطرنشان کرد: با توجه به محدودیت منابع، استفاده بهینه از اعتبارات و پرهیز از اجرای طرح‌های پراکنده و بدون اولویت ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است و انتظار داریم همه مدیران بر اساس برنامه‌ریزی‌های صورت‌گرفته فعالیت کنند. شهرستان مرزی خاش در ۱۸۵ کیلومتری جنوب زاهدان مرکز سیستان و بلوچستان واقع شده است.

مختلف شامل اعتبارات استانی، نفت و گاز، توازن منطقه‌ای و مالیات بر ارزش افزوده تامین شد. وی با اشاره به روند تخصیص اعتبارات سال گذشته، اظهار کرد: خاش از محل اعتبارات تملک دارایی‌های سرمایه‌ای استان دارای ۲۵۷ میلیارد تومان اعتبار مصوب برای اجرای ۱۰۱ طرح در سال گذشته بود که از این میزان، ۱۵۲ میلیارد تومان معادل ۵۹ درصد به شهرستان تخصیص یافت. فرماندار خاش تصریح کرد: یکی از اولویت‌های اصلی دولت در حوزه مدیریت پروژه‌های عمرانی، تکمیل طرح‌های نیمه‌تمام و بهره‌برداری سریع از آن‌ها برای استفاده عموم مردم است. گریگج ادامه داد: بر همین اساس، دستگاه‌های اجرایی شهرستان موظفند با جدیت و پیگیری مستمر، پروژه‌های نیمه‌تمام را طبق برنامه زمان‌بندی به سرانجام برسانند تا بخشی از آن‌ها همزمان با هفته دولت و دهه فجر امسال به بهره‌برداری برسد.

ایرنا - فرماندار خاش در سیستان و بلوچستان گفت: ۲۴۷ میلیارد تومان اعتبار در سال‌جاری با حمایت دولت و پیگیری‌های انجام شده برای اجرای ۸۹ طرح عمرانی، خدماتی و توسعه‌ای به این شهرستان تخصیص یافت.

فرشاد گریگج در نشست کمیته برنامه‌ریزی شهرستان خاش اضافه کرد: این میزان اعتبار از محل چهار منبع

ایسنا- مدیر سلامت محیط و کار مرکز بهداشت زاهدان گفت: همزمان با فرا رسیدن ماه محرم و افزایش توزیع نذورات، مردم برای جلوگیری از بروز بیماری‌های تنفسی و گوارشی بر رعایت دقیق اصول بهداشتی در مساجد و ایستگاه‌های صلواتی توجه داشته باشند.

شهرکی با اشاره به اهمیت رعایت نکات بهداشتی در ایام سوگواری امام حسین (ع)، بیان کرد: رعایت اصول بهداشتی در تهیه و توزیع نذری‌ها،

نقش مهمی در پیشگیری از بیماری‌های مرتبط با تغذیه دارد و استفاده از ظروف نامناسب و یخ‌های غیربهداشتی می‌تواند منجر به بروز مسمومیت‌های

غذایی شود و سلامت مردم را تهدید کند.

وی افزود: استفاده از ظروف یکبار مصرف استاندارد دارای علامت سیب سلامت و پروانه ساخت از وزارت بهداشت، الزامی است و هیئت‌های مذهبی باید به این موضوع دقت کنند.

شهرکی گفت: همچنین در صورت استفاده از ظروف شیشه‌ای، باید پیش از مصرف، عملیات شست‌وشو و گندزدایی به‌طور کامل گیرد تا از انتقال میکروب‌ها جلوگیری شود.

شهرکی ادامه داد: برای توزیع نوشیدنی‌های گرم و غذاهایی با دمای بیش از ۶۵ درجه، ظروف یکبار مصرف گیاهی، سلولزی یا آلومینیومی بهترین گزینه هستند، چرا که ظروف پلاستیکی معمولی در مواجهه با دمای بالا، ترکیبات شیمیایی مضرى آزاد می‌کنند.

وی تأکید کرد: برای خنک‌سازی نوشیدنی‌ها، تنها از یخ‌های بسته‌بندی‌شده بهداشتی باید استفاده شود و به هیچ عنوان نباید از یخ‌های قالبی غیراستاندارد بهره گرفت.

مدیر سلامت محیط و کار از تشدید بازرسی‌های بهداشت محیط در ایام محرم خبر داد و گفت: گروه‌های بازرسی این مرکز به‌صورت مستمر در مساجد، ایستگاه‌های صلواتی و محل‌های توزیع نذری حضور دارند و در صورت مشاهده تخلفات بهداشتی، اقدامات قانونی لازم صورت خواهد گرفت.

وی همچنین بر مدیریت صحیح پسماندها تأکید کرد و گفت: در محل‌های توزیع نذری باید سطل یا کیسه‌های مناسب برای جمع‌آوری ظروف و لیوان‌های استفاده‌شده تعبیه شود تا از انتشار آلودگی جلوگیری شود.

وی در پایان، از شهروندان خواست تا در صورت مشاهده هرگونه تخلف بهداشتی

خبر

اقدامات موثری در حوزه عمرانی زاهدان در حال شکل‌گیری است

ایسنا- معاون هماهنگی امور عمرانی استانداری سیستان و بلوچستان از اقدامات در حال اجرای شهرداری زاهدان بازدید و از نزدیک در جریان فعالیت‌های این دستگاه اجرایی قرار گرفت.

عطاء الله اکبری در این بازدید از نزدیک با مردم به گفتگو پرداخت و گفت: ابراز رضایت مندی مردم از اقدامات انجام شده نشان از آن دارد که در مسیر درست حرکت می‌کنیم و در هیچ شرایطی اجازه نخواهیم داد سرعت فعالیت‌های عمرانی در بخش‌های مختلف استان کاهش یابد.

اکبری تأکید کرد: اقدامات موثری در حوزه عمرانی شهر زاهدان در حال شکل‌گیری است.

وی افزود: با تمام تنگناها ومحدودیت‌های مالی، مسیر مشخصی ترسیم شده است و با قدرت و پیگیری‌های پیوسته، این اهداف را مدیریت می‌کنیم. همچنین در این بازدید شهردار زاهدان، گزارشی از اقدامات شهرداری در یکماه گذشته در پهنه شمالی شهر زاهدان ارائه داد.

نعیم پناه گفت: اقدامات بهسازی محیط شهری در پهنه شمالی شامل اجرای سنگ فرش، جدول گذاری و آسفالت است که پیش‌بینی می‌شود با توجه به تعداد کارگاه فعال در دو ماه آینده محدوده مورد هدف که بیش از ۳۰ سال منتظر اقدامات عمرانی بود بهسازی به بهره‌برداری قرار برسد.

بیشترین شکایت‌های مردمی در سیستان و بلوچستان مربوط به شهرداری‌هاست

وی بیان کرد: برپای میزهای خدمت و مطالبه‌گری در نماز جمعه یکی از برنامه‌های شاخص امسال است که در آن علاوه بر پاسخگویی به تبلیغ سامانه «سو» نیز پرداخته می‌شود. وی تصریح کرد: رقابت کتابخوانی با محوریت کتاب «انسان در سر دوراهی» از ۶ تیر تا سه مرداد، دیدار با خانواده شهدای امر به معروف و نهی از منکر، تولید محتوای فرهنگی، برگزاری اجتماع آمرین به معروف و زینبیون، ارائه ۱۰ برنامه شاخص به دستگاه‌های اجرایی و ائمه جمعه و تقویت نظارت بر دستگاه‌های اجرایی از دیگر برنامه‌های این ستاد در هفته احیای امر به معروف است. معاون امور اجتماعی و دستگاه‌های حاکمیتی ستاد امر به معروف و نهی از منکر سیستان و بلوچستان با اشاره به اهمیت نظارت بر دستگاه‌های اجرایی، گفت: حوزه اجرا مربوط به ضابطان قضایی و انتظامی است اما حوزه نظارت و مطالبه‌گری وظیفه ستاد بوده و ما وظیفه داریم دقیق‌تر در میدان باشیم تا مشکلات مردم کاهش یابد.

اجرائی از آبان سال گذشته طراحی و عملیاتی شد و مردم می‌توانند انتقاده‌ها، شکایت‌ها و مطالبه‌های خود را در این سامانه ثبت کنند. وی افزود: بیشترین گزارش‌ها و درخواست‌های مردمی در این سامانه در رابطه با نحوه خدمات شهری به‌ویژه در زاهدان بوده که در مواردی، نارضایتی مردم را به‌همراه داشته است.

معاون امور اجتماعی و دستگاه‌های حاکمیتی ستاد امر به معروف و نهی از منکر سیستان و بلوچستان گفت: ۸۵ دستگاه اجرایی استان و مشمول ماده پنج قانون مدیریت خدمات کشوری توسط این ستاد در ۲ حوزه امر به معروف و نهی از منکر و ترویج و توسعه فرهنگ عفاف و حجاب ارزیابی شده‌اند که نتایج آن در ۲ هفته آینده اعلام می‌شود.

محمدی با بیان اینکه در مجموع بیش از ۲۵۰ نفر ساعت بازدید و ارزیابی صورت گرفته است، افزود: سامانه گزارش‌گیری و مدیریتی برای ثبت عملکرد سالانه دستگاه‌های اجرایی راه‌اندازی شد و همه دستگاه‌ها موظف به ثبت گزارش‌های خود هستند.

هامون بی‌آب، سیستان بی‌نفسی

۱۴۰۴ نشان می‌دهد که حداقل ۶۵ درصد از اراضی کشاورزی اطراف تالاب هامون در اثر خشکی و فرسایش خاک از چرخه کشت خارج شده‌اند؛ این موضوع موجب بیکاری گسترده و افزایش مهاجرت اجباری به کلان‌شهرها شده که پیامدهای اجتماعی و اقتصادی گسترده‌ای را به‌همراه داشته و بر زیرساخت‌های درمانی و خدمات شهری فشار مضاعف وارد کرده است؛ همچنین بررسی‌ها نشان می‌دهد که کاهش منابع آب و خشک شدن تالاب به‌طور مستقیم بر کاهش کیفیت زندگی و افزایش مشکلات بهداشتی در منطقه اثر گذاشته است.

در واکنش به این بحران، از ابتدای سال جاری، سازمان حفاظت محیط زیست سیستان و بلوچستان موفقیت‌این برنامه‌ها نیازمند همکاری مستمر میان دستگاه‌های دولتی، نهادهای محلی و مشارکت فعال مردم منطقه است.

بیش از ۸۵ درصد سطح این تالاب کاملاً خشک و به بستر نمکی تبدیل شده که منبع اصلی تولید گرد و خاک و ریزگردهای منطقه به‌شمار می‌آید، این وضعیت، ناشی از کاهش شدید ورودی آب رودخانه هیرمند و تغییر اقلیمی است که سلامت و معیشت میلیون‌ها نفر را در معرض تهدید جدی قرار داده است. مطابق داده‌های اداره کل هواشناسی سیستان و بلوچستان از ابتدای تیر ماه سال جاری تا کنون بادهای موسوم به «۱۲۰ روزه» با سرعت بیشینه ۱۱۹ کیلومتر بر ساعت در شهرستان زابل در منطقه سیستان به ثبت رسیده که به طوفان‌های شدید گرد و خاک منجر شده است؛ این پدیده در شهرستان زهک نیز با سرعت ۸۳ کیلومتر بر ساعت ثبت و در ایستگاه‌های هواشناسی زاهدان، میرجاوه، خاش و سراوان، کاهش میدان دید افقی از ۲۰۰ تا سه هزار متر گزارش شده که این شرایط بحرانی، تهدید مستقیمی برای سلامت عمومی مردم به‌ویژه کودکان، سالمندان و بیماران تنفسی محسوب می‌شود.

سازمان حفاظت محیط زیست برنامه‌های جدیدی را برای احیای تالاب شامل اجرای پروژه‌های نهال‌کاری با استفاده از گونه‌های بومی آغاز کرده است

تحقیقات انجام شده توسط دانشگاه زابل در خرداد

ایرنا - خشک شدن تالاب بین‌المللی هامون نه فقط زیست‌بوم منطقه را دگرگون کرده بلکه سبک زندگی هزاران خانواده در منطقه سیستان را نیز به‌طور مستقیم تحت تأثیر قرار داده، تالابی که زمانی قلب تپنده منطقه بود اما حالا به منبع انبوه مشکلات تبدیل شده است.

تالاب بین‌المللی هامون در سیستان و بلوچستان که به‌عنوان یکی از بزرگ‌ترین زیست بوم‌های تالابی ایران و منطقه شناخته می‌شود در سال‌های گذشته با بحران بی‌سابقه خشکسالی مواجه شده است؛ براساس گزارش‌های رسمی سازمان حفاظت محیط زیست،